
ADVIES

Voortbestaan van het begeleidingscentrum voor sociaal en coöperatief ondernemerschap COOPCITY

Aanvrager	Staatssecretaris Barbara Trachte
Aanvraag ontvangen op	23 februari 2022
Aanvraag behandeld door	Raad van bestuur Dringende aanhangigmaking
Advies uitgebracht door de Raad van bestuur op	9 maart 2022
Advies bekrachtigd door de Plenaire vergadering op	17 maart 2022

Vooraf

Opggericht op initiatief van zeven essentiële partners van het ecosysteem van ondernemerschap en innovatie (Start Lab Ichech, Jobyourself, SAW-B, Febecoop, hub.brussels, Solvay en Innoviris) en gesteund door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Europese Commissie via het EFRO-programma sinds 2016, steunt het begeleidingscentrum voor sociaal en coöperatief ondernemerschap COOPCITY de Brusselse sociale ondernemers via begeleidingsprogramma's die op hun noden zijn afgestemd.

Op 10 december 2020 heeft de Brusselse regering het beginsel van het voortbestaan van COOPCITY voor de periode 2022-2026 bekrachtigd. Deze beslissing vormt een uitvoering van een van de beleidswerven van de Strategie Go4Brussels 2030 die voorziet dat het voortbestaan van COOPCITY een van de prioritaire acties is voor de ontwikkeling van het sociaal ondernemerschap als een economisch model dat vooruitzichten biedt. Deze beslissing draagt eveneens bij tot de uitvoering van de Algemene Beleidsverklaring.

COOPCITY werd opgericht in mei 2021 onder de vorm van een vereniging zonder winstoogmerk, en bij beslissing van 15 juli 2021 heeft de Regering aan de vereniging een overgangssubsidie van 100.000 euro toegekend om de start van de VZW mogelijk te maken en de koppeling tussen EFRO-financiering en regionale financiering vanaf 2022 te waarborgen.

Een ontwerp van besluit voorziet een toelage van 650.000 euro ten laste van de budgettaire middelen van Staatssecretaris Barbara Trachte. Deze toelage zal de activiteiten van COOPCITY dekken voor:

- De begeleidingsprogramma's Seeds (begeleiding voor de lancering van projecten), Blossom (begeleiding voor de ontwikkeling van bestaande sociale ondernemingen), Pollinize (begeleiding voor de bestaande structuren die hun multi-actorenproject in de sector van de dienstverlening aan personen willen verwezenlijken) en Communauté (animatie van een gemeenschap van sociale ondernemers, stroomop- en stroomafwaarts van de programma's): coördinatie van de programma's, collectieve opleidingen, individuele coaching, organisatie van evenementen inzake sensibilisering en voor het delen van ervaringen,...;
- De terbeschikkingstelling van een co-workingspace aan sociale ondernemers;
- De activiteiten van prospectie, communicatie, vertegenwoordiging en spin-offondernemingen;
- De activiteiten van coördinatie en bestuur eigen aan elke VZW: beheer van human resources, administratief, boekhoudkundig en financieel beheer, informatica-beheer, ...

Om de samenwerking tussen het Gewest en COOPCITY te omkaderen, sluit de Regering met COOPCITY een meerjarenovereenkomst voor de periode 2022-2026.

Advies

1. Algemene beschouwingen

Brupartners steunt het beginsel van de begeleiding en de ondersteuning van de ondernemingen en projecten van sociale economie met een maatschappelijk doel, met eerbied voor de werknemers en de verplichtingen inzake milieu.

Brupartners wenst dat deze begeleiding zo doeltreffend mogelijk zou zijn en vraagt daarom een evaluatie van het project COOPCITY, en met name:

- De toevoeging van indicatoren inzake werkgelegenheid/duurzaamheid/begeleidingskost/deskundigen (type van deskundigen en hun kostprijs);
- De toevoeging van een indicator over het soort van projecten die worden begeleid;
- Informatie over de betrokken sectoren.

Brupartners vraagt dat om de zes maanden een monitoring zou worden verricht en vraagt tevens dat er jaarlijks aan Brupartners een verslag zou worden voorgelegd.

Brupartners vraagt zich trouwens af of er een vergelijking is gemaakt tussen de doeltreffendheid van COOPCITY en deze van andere gelijkaardige structuren, om zich desgevallend door goede praktijken te kunnen laten leiden.

Deze evaluatie moet tijdens de hele betoelagingsperiode kunnen worden verdergezet. **Brupartners** stelt namelijk vast dat deze begeleiding niet noodzakelijkerwijs leidt tot de erkenning als sociale en democratische onderneming. Ook al is het mogelijk dat bepaalde projecten ergens tussenin worden stopgezet, toch lijkt het erop dat de projecten, die slagen, bij gebrek aan een erkenning zouden moeten kunnen worden geëvalueerd in termen van maatschappelijke impact, jobcreatie, enz.

Indien begeleide projecten uitmonden in de oprichting van structuren of ondernemingen die geen erkenning inzake sociaal en democratisch ondernemerschap (SDO) zouden vragen, welnu dan onderstreept **Brupartners** het belang om zich vragen te stellen bij de redenen hiervan (niet relevant voor het project? Onaangepastheid van de huidige criteria? Het project behoort niet echt tot de sociale economie? Verwarring met de ondernemingen gemandateerd voor inschakeling?).

Brupartners wijst eveneens op het onderscheid dat moet worden gemaakt tussen de begeleiding van structuren en projecten met het oog op een erkenning op het vlak van de sociale en democratische economie (opent het recht op verhogingen van economische premies) en de begeleiding van structuren die wensen te worden gemandateerd voor sociaalprofessionele inschakeling. **Brupartners** stelt zich vragen bij de afstemming van de verschillende structuren, instrumenten en actoren in dit kader.

Brupartners staat positief tegenover de begeleiding en het activiteitenverslag van COOPCITY tegen bepaalde voorwaarden. Deze zijn bijzonder belangrijk gelet op de beperkte budgettaire middelen van het Gewest en de aanzienlijke toelage die wordt gevraagd. **Brupartners** vindt daarom dat de doelstellingen van het project ambitieus moeten zijn in termen van:

- Jobcreatie / bestending van deze werkgelegenheid / statuut van de tewerkstelling: het activiteitenverslag moet melding maken van de statuten van de werknemers / de

arbeidsomstandigheden van de werknemers (waaronder het PC) / de schepping en bestending van de werkgelegenheid (jaar N, N + 1, N + 2, enz.);

- Oprichting van ondernemingen en hun voortbestaan;
- Kostprijs van de begeleiding en van de deskundigen;
- Type van de begeleide projecten;
- Type van betrokken sectoren (profit, non-profit, coöperatieve, enz.): statuut van de ondernemingen, activiteitensectoren, PC, enz.

Brupartners wenst dat deze begeleiding zo doeltreffend mogelijk verloopt en vraagt daarom om deze indicatoren in de doelstellingen en de evaluatie van het project op te nemen.

Daarbij komt dat er reeds adviesagentschappen en federaties bestaan. **Brupartners** wenst dat de toelage onderworpen is aan de opname van COOPCITY in de bestaande begeleiding, meer bepaald van de SDO in de zin van de ordonnantie van 23 juli 2018 en van een regelmatige dialoog met de bestaande Brusselse partners.

2. Bijzondere beschouwingen

2.1 De begeleiding inzake sociale economie in het Brussels gewest

Vanuit globaal oogpunt is **Brupartners** de mening toegedaan dat de begeleiding door COOPCITY moet worden opgenomen in een algemeen programma voor begeleiding inzake sociale economie in de brede zin, met een profit- en een non-profitluik. Een breder denkproces moet toelaten om wat betreft de begeleiding inzake sociale economie de respectievelijke rol van de verschillende structuren te bepalen, en met welke middelen zij hun taken vervullen. Momenteel is namelijk in de overeenkomst van COOPCITY voorzien dat de structuur begeleiding verstrekt voor de erkenning inzake sociaal en democratisch ondernemerschap in het kader van de ordonnantie van 23 juli 2018 betreffende de erkenning en de ondersteuning van de sociale ondernemingen. Welnu, deze begeleiding wordt reeds op officiële wijze verleend door de twee adviesagentschappen die op dit gebied werkzaam zijn (sociale economie en een specialisatie “gemandateerd voor inschakeling”): Tracé en FeBISP.

Brupartners meent dat een meer rationele en doeltreffende aanwending van de budgetten vereist dat het budget voor COOPCITY wordt beperkt teneinde geen begeleiding te betoelagen die reeds elders wordt verstrekt. Deze vermindering kan met een versterking van de twee bestaande adviesagentschappen Tracé en FeBISP gepaard gaan.

2.2 Gebruikte terminologie

Brupartners is van oordeel dat de gebruikte terminologie en woordenschat de verschillende wetteksten moeten eerbiedigen. De definitie van SDO is niet deze van de ordonnantie van 23 juli 2018 betreffende de erkenning en de ondersteuning van de sociale ondernemingen en – bijgevolg – niet deze die wordt besproken in het kader van de GSET. COOPCITY wijkt bijgevolg af van wat er met de sociale partners is besproken.

Brupartners vindt dat men op exhaustieve wijze moet bepalen waarop het SDO betrekking heeft in het kader van de begeleiding van COOPCITY. Het lijkt erop dat de definitie van SDO in het kader van de overeenkomst met COOPCITY het EMES-kader herneemt en dit is niet het kader dat met de sociale

partners is besproken. Deze definitie is vaag en aan interpretatie onderhevig (deze bevat geen duidelijke doelstellingen).

Brupartners wijst erop dat de definitie van sociale innovatie verschilt van deze van het Brussels netwerk voor sociale innovatie (BISSIB) waarvan COOPCITY lid is. **Brupartners** is de mening toegedaan dat het eveneens noodzakelijk is om op exhaustieve wijze te bepalen wat hier met sociale innovatie in het kader van de begeleiding van COOPCITY wordt bedoeld.

Brupartners vraagt tenslotte dat indien andere definities van SDO, de sociale economie en de sociale innovatie in de begeleiding door COOPCITY worden opgenomen, deze in overleg met Brupartners worden opgesteld.

2.3 Meerjarenovereenkomst

Wat betreft de actieplannen die in de meerjarenovereenkomst zijn opgenomen, is het niet duidelijk of de specifieke actieplannen inzake gelijkheid en diversiteit, evenals inzake milieu-impact bestemd zijn voor de interne werking van COOPCITY of een dimensie omvatten die betrekking heeft op de begeleiding van de begunstigden. **Brupartners** pleit ervoor dat deze beide dimensies hierin worden opgenomen.

Tenslotte, wat betreft de democratische participatie, herinnert **Brupartners** eraan dat er bestaande vormen van overleg in de ondernemingen aanwezig zijn en hij onderstreept het belang ervan, ongeacht de andere mechanismen voor democratische beleidsvoering die worden ingevoerd. **Brupartners** vraagt daarom om de projectdragers ook over deze dimensie in te lichten en hen hiervoor op te leiden.

Brupartners wijst tevens op verschillende welbepaalde punten in de meerjarenovereenkomst:

- In artikel 3 moet de Dienst voor algemeen economisch belang (DAEB) worden verduidelijkt:
 - Punt 3 en punt 11 worden gedragen door FeBISP en FeBIO. **Brupartners** stelt voor om deze te verwijderen om een dubbele betoelaging te vermijden;
 - Punt 10 over de communicatie mag geen « vertegenwoordiging » mogelijk maken die vandaag reeds door de federaties, zoals BRUXEO wordt verzekerd;
 - Punt 14 vermeldt de deelname van aandeelhouders. Deze moet worden verduidelijkt om belangenconflicten te vermijden;
 - De DAEB mag tot slot niet toelaten dat « *de Vereniging eveneens elke activiteit betreffende zijn maatschappelijk voorwerp zal mogen uitoefenen, zoals beschreven in haar statuten* », want de DAEB mag niet worden gedefinieerd door de statuten van een VZW.
- Artikel 3.2 valt moeilijk te verenigen met punt 3.1.11 (DAEB).
- Wat betreft artikel 4.1 – De opdrachten:
 - Punt 1: de begeleiding moet de hierboven aangehaalde bakens eerbiedigen;
 - Punt 3: de vereniging van de SDO wordt reeds verzekerd door FeBISP en FeBIO en mag bijgevolg niet de opdracht van COOPCITY zijn.

- Wat betreft artikel 4.3:

Er moeten synergiën ontstaan met de bestaande structuren, en met name met de adviesagentschappen (FeBISP en Tracé) en de federaties (FeBIO, FeBISP en BRUXEO). Deze worden niet vermeld.

- Wat betreft artikel 5.4:

De volgende indicator wordt vermeld : « *Aantal ondernemingen begeleid door COOPCITY die de erkenning als sociale onderneming hebben bekomen die is voorzien in de artikelen 11 tot 13 van de ordonnantie van 23 juli 2018 betreffende de erkenning en de ondersteuning van de sociale ondernemingen* ». COOPCITY mag evenwel niet aan begeleiding voor erkenning doen vermits deze begeleiding reeds door FeBISP en Tracé wordt verzekerd. **Brupartners** stelt daarom een indicator voor de overdracht van de projecten naar Tracé of Febisp voor wanneer deze rijp zijn.

*
* *